

Міністерство освіти і науки України  
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет іноземної філології  
Історичний факультет

# **СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

*Тези доповідей  
I Міжнародної науково-методичної конференції  
20 березня 2020 р.*

**Харків – 2020**

УДК 81'243  
ББК 81.2  
С91

**Укладачі:** Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

**Організаційний комітет конференції:**

**І.Ф. Прокопенко** – академік НАПН України, доктор педагогічних наук, ректор (голова);

**Ю.Д. Бойчук** – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи ХНПУ імені Г.С. Сковороди (заступник голови);

**Хошіно Юічі** – Другий секретар Посольства Японії в Україні (заступник голови).

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей I Міжнародної науково-методичної конференції, 20 березня 2020р. – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020. – 258 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди  
Протокол № 4 від 15.06.2020р.

До збірника увійшли тези доповідей, присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики викладання сходознавчих дисциплін, перекладу, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

Видано за рахунок укладачів

©Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди  
© Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

**ЗМІСТ**  
**ФІЛОЛОГІЯ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО**

<b>Криворучко С.К.</b> Метафоричність у романі Мо Яня 莫言 «Великі груди, широкі сідниці» 丰乳肥臀.....	8
<b>Санатуллах Басам.</b> Історичні передумови розвитку перської мови (تاریخی پیشینه) (فارسی زبان).....	10
<b>Бикова І.А., Скразловська І.А.</b> Символічне значення кольорів в культурі народів Сходу.....	13
<b>Жукова К.Є.</b> «Мислення через ієрогліфи» - феномен традиційної культури Китаю.....	15
<b>Завгородня О.С.</b> Епічна поема Абулькасіма Фірдоусі «Шах-Наме».....	16
<b>Сєкіна Н.Д.</b> Стилiстично-емоційна забарвленість гендерно маркованих фразеологізмів.....	19
<b>Ван Сяоцянь.</b> Проблема перекладу класических китайських текстів на мови країн Заходу.....	20
<b>Ажнина Л.А.</b> Особливості транслітерації деяких китайських імен власних.....	21
<b>Ковальова В.В.</b> Фонетичні особливості шанхайського діалекту.....	23
<b>Коляда А.В.</b> Особливості використання пекінізмів на лексичному рівні у п'єсі Лао Ше «Чайна».....	24
<b>Мілова Д.І.</b> Аспекти китайських дієслів у відображенні української мови.....	27
<b>Проша О.Є., Мараховська О.В.</b> Іранська каліграфія.....	28
<b>Ситнікова В.А.</b> Функціонування графеми «доц» у складених ієрогліфах.....	29
<b>Субота І.А.</b> Образ минулого у новелах Лейли аль -‘Усман.....	32
<b>Сусленко А.М.</b> Особливості походження іранських прізвищ.....	34
<b>Фотеску І.В.</b> Проблематика використання наголосу мови та складу в сучасній японській мові.....	35
<b>Шапаренко Е.Е.</b> Стилiстичні особливості китайських текстів публіцистичного стилю.....	37
<b>Юрченко М.Е.</b> Відмінності між японським і українським діловим листуванням.....	38

**МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СХІДНИХ МОВ**

<b>Руда Н.В.</b> Аналітичне читання як один з засобів формування китайськомовної компетентності студентів.....	40
<b>Ахмад О.Р.</b> Кейс-метод (Case Study) як форма інтерактивного навчання арабської мови.....	41
<b>Компанієць О.В., Баличева В.М.</b> Використання гаджетів та досягнень новітніх технологій при вивченні івриту.....	43
<b>Андрєєва Ю.В.</b> Дослідження мотивації студентів до вивчення китайської мови та методи її підвищення.....	44
<b>Копилова Н.А.</b> Переваги навчання китайської лексики у середній школі за допомогою наочних засобів навчання.....	47
<b>Локшина Ю.Г.</b> Методика викладання японської мови як дисципліна вільного вибору студентів.....	48
<b>Подгорний Г.В.</b> Спецкурс «Вступ до сходознавства» в гімназії.....	50
<b>Сєгада Ж.П.</b> Література Японії в освітньому процесі Київської гімназії східних мов №1.....	53
<b>Ткаченко О.І.</b> Науково-педагогічні підходи до навчання китайської мови учнів Київської гімназії східних мов №1.....	55
<b>Дмитрієва А.В.</b> Порівняльний аналіз підручників «DISCOVER CHINA» та	

# ДОСЛІДЖЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ ТА МЕТОДИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

*Андрєєва Юлія Віталіївна, викладач кафедри східних мов*

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Останнім часом у зв'язку із гуманізацією і демократизацією освіти велика увага приділяється пошуку оптимальних шляхів навчально-виховного процесу, раціональних варіантів змісту навчання. Дослідження мотивації є невід'ємним елементом, необхідним для встановлення ефективних взаємовідносин між викладачем та студентами.

Китайська мова є однією з найбільш затребуваних у наш час, володіти нею – престижно, а вивчати – цікаво. Але на перших етапах освоєння мотивація студентів доволі часто згасає. Це відбувається через недостатню спроможність студента протистояти неспецифічному навантаженню, виконувати великий обсяг різноманітних завдань та встигати освоювати мову у стислі терміни. Викладачі, в свою чергу, зосереджуються на навчальному плані та не помічають, коли студенти починають втрачати інтерес до предмету.

Мотивація відіграє значну роль у процесі вивчення будь-якої іноземної мови. Досвідчений викладач не може стати гарантом успішності студента, якщо він не розуміє взаємозв'язок між мотивацією та її впливом на оволодіння мовними навичками. Ядром мотивації є пристрасть, яка зароджується на основі внутрішніх цілей, інтересів та бажань особистості [1]. Цей імпульс підкріплюється зовнішніми мотивами: схвалення викладачів, батьків, друзів, підвищення позиції у рейтингу студентів; або ж страх покарання, осуду, критики тощо. Тому завдання викладача постає в тому, щоб знайти оптимальні способи підтримки цієї пристрасті, вміти виявляти джерела внутрішньої мотивації та знаходити способи їх поєднання із зовнішніми мотиваційними факторами, які в комплексі породжують у студентів прагнення до успіху у навчанні.

Оскільки студенти мають різні цілі вивчення китайської мови, важливо визначити проблеми та потреби студентів, розробити належні мотиваційні стратегії [2]. Але слід зазначити, що мотивація – це мінливий фактор, який важко постійно утримувати на високому рівні. Розробляючи мовний курс, викладачі повинні враховувати, що кожен студент має різні інтереси та очікування від цього курсу [3].

Дослідивши роботи сучасних фахівців з педагогіки, психології та лінгвістики, можна виокремити основні умови, необхідні для формування та підтримання стійкої мотивації до вивчення китайської мови:

- усвідомлення і прийняття студентом соціальної необхідності вивчення іноземної мови;
- формування у студентів особистісних потреб до вивчення китайської мови;
- створення викладачем оптимальних умов для засвоєння нових мовленнєвих навичок усіма студентами групи;
- формування сприятливого психологічного клімату на заняттях;
- позитивне ставлення викладача до своєї роботи, його професійна компетентність та вміння активізувати пізнавальний інтерес студентів.

Для створення та закріплення позитивної мотивації у студентів доцільно поєднувати традиційні підходи із вже доведеною ефективністю з інноваційними практико-орієнтованими підходами, які дають змогу адаптувати студентів до складного процесу вивчення іноземної мови з принципово відмінним видом писемності, граматичної будови, фонетичної системи [4].

По-перше, це зміна мотивів навчальної діяльності [5]. Засвоєння великого обсягу знань відбувається набагато легше, коли студент має певну ідею, вирішує цікаву та значущу для нього проблему, що сприяє розвитку навчально-професійної мотивації, спрямовуючи діяльність на майбутню практику. Наприклад, це бажання поїхати на навчання до Китаю, здобуття престижної професії, особистий інтерес до вивчення

китайської культури. Завдання викладача постає в тому, щоб допомогти студенту знайти цю ідею, надати можливість обирати власні методи та шляхи вирішення навчальних завдань.

По-друге, це використання сучасних особистісно орієнтованих, інтерактивних та інформаційно-комунікативних технологій навчання (ігри, тренінги, проекти, вебінари тощо), завдяки яким джерелом інформації стають самі студенти, а поставлені норми і вимоги студенти сприймають як власний вибір [5]. Доречно залучати до навчально-виховного процесу носіїв китайської мови, експертів з викладання, використовувати аутентичні інформаційні ресурси. Така діяльність сприяє встановленню суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладача і студентів, студентів між собою на основі активізації процесів емпатії, рефлексії, відчуття спільної діяльності.

Ефективним мотиваційним стимулом є залучення студентів до науково-дослідної роботи [6]. В межах університету це: участь в роботі наукових конференцій зі сходознавства; участь в конкурсах на отримання грантів; участь в олімпіадах з китайської мови; виконання індивідуальних завдань, проектів з певної проблеми під керівництвом викладача; створення публікацій тощо. Заохочення студентів до такого роду самостійної роботи стимулює актуалізацію набутих під час аудиторних занять знань, умінь і навичок, сприяє маніфестації самодисципліни, самосвідомості та відповідальності.

Іншим методом підвищення мотивації є залучення студентів до позааудиторної роботи та заходів, які проводяться в університеті у позанавчальний час. Це різноманітні тематичні концерти та свята, майстер-класи з каліграфії та інших традиційних мистецтв, розмовні клуби із носіями мови, сумісний перегляд аутентичних фільмів із подальшим обговоренням тощо. Такі заходи не тільки надають знання та новий практичний досвід, а й сприяють активізації емоційної сфери особистості, тим самим створюючи певну модель сприйняття китайської мови та культури.

Не менш значущим є надання переваги комунікативним творчим завданням [6; 7]. Моделювання реальних життєвих ситуацій уможливорює використання мови як засобу, а не мети реального спілкування. Для цього необхідно здійснювати підбір аутентичних текстів, враховуючи специфіку майбутньої професійної діяльності студентів та актуальні теми сьогодення, і тим самим сприяти розвитку соціокультурної компетенції, спрямованої на формування готовності особистості до інтеграції в культурний простір, розвиток комунікативної культури, здатності до міжособистісної взаємодії у різних сферах спілкування.

Отже, мотивація визначає продуктивність навчальної діяльності і є її органічною складовою. Наближення мовної діяльності на заняттях до реальної комунікації дає можливість використовувати мову як засіб спілкування, підвищує інтерес студентів до навчання і до мови, яку вони вивчають. Оптимізація професійної підготовки вимагає стимулювання мотиваційної сфери студентів, актуалізації стійких потреб у пізнанні, самоорганізації та самоактуалізації, а також відповідної методики навчання, що забезпечить підвищення ефективності навчального процесу.

## **ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**

1. Психологічний словник / [авт.-уклад.: В.В. Синявський, О.П. Сергеєнкова; за ред. Н.А. Побірченко]. – К.: Наук. світ, 2007. – 274 с.
2. Кремнѐв Е.В. Еще раз о методологии подхода к составлению новых учебно-методических комплексов по обучению китайскому языку / Е. В. Кремнѐв // *Magister Dixit*. – 2013. – № 1 (13). – С. 232-235.
3. Завертайло К.А. Дослідження мотивації вивчення китайської мови українськими студентами та швидкість їх адаптації в новому мовному середовищі. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»: збірник наукових праць / укладачі: І.В. Ковальчук, Л.М. Коцюк, С.В. Новоселецька. – Острог:

- Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2015. – Вип. 55. – С. 93-95.
4. Кокун О.М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: Монографія. – Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агенство», 2012. – 200 с.
  5. Грабовська Т.В. Формування позитивної мотивації діяльності особистості / Т.В. Грабовська, О.П. Киричук // Рідна школа. – Київ, 2002. – № 4. – С.12-14.
  6. Волкова Н.П., Засоби стимулювання та мотивації творчої діяльності студентів / Н.П. Волкова // Вісник університету ім. Альфреда Нобеля. Серія «педагогіка і психологія». Педагогічні науки, 2017. – № 1 (13). – С. 161-169.
  7. Попова О.В. Професійно-мовленнєва підготовка майбутніх перекладачів китайської мови в умовах університетської педагогічної освіти. Монографія. – Одеса: Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського, ВОІ СОІУ «Атлант», 2016. – 645 с.

## **ПЕРЕВАГИ НАВЧАННЯ КИТАЙСЬКОЇ ЛЕКСИКИ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ ЗА ДОПОМОГОЮ НАОЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ**

*Копилова Ніна Андріївна, вчитель китайської мови*

Приватний заклад "Харківська приватна загальноосвітня школа  
I-III ступенів "Лествица" Харківської області"

В останні роки, зважаючи на міжнародний економічний розвиток, китайська мова стає предметом зацікавленості керівників закладів середньої освіти, батьків, учнів, що бачать у вивченні китайської мови перспективи для подальшого життя майбутніх випускників. Через це проблема створення і використання ефективних методик викладання китайської мови в школі дуже важлива.

На початковому етапі навчання все більше уваги приділяється використанню наочних засобів, оскільки вони стимулюють пізнавальні інтереси учнів, сприяють кращому засвоєнню знань, пояснюють зв'язок набутих наукових знань з життям тощо.

Слова і фразеологізми китайської мови – це складна і разом з тим дуже рухлива система різноманітних засобів, що існують і розвиваються за своїми власними законами. За кількістю слів китайська мова є одною з найбагатших мов світу [1, с.9].

Центральною ланкою в роботі над засвоєнням лексичного матеріалу є формування лексичних навичок, які визначають лексичну правильність мовлення. Лексичні мовленнєві навички – це навички інтуїтивно-правильного утворення, вживання і розуміння іншомовної лексики на основі мовленнєвих лексичних зв'язків між слухомовленнєвомоторною і графічною формами слова і його значенням, а також зв'язків між словами іноземної мови [3]. Мета навчання лексики полягає в оволодінні учнями навчальним матеріалом для здійснення спілкування і взаємодії в ситуаціях, які моделюються на уроці і які мають бути наближені до умов реальної комунікації.

З огляду на різні пласти лексичного матеріалу та рецептивний чи продуктивний характер відповідного виду діяльності необхідно сформувати у учнів такі види навичок:

- репродуктивні лексичні навички, тобто навички правильного вживання лексичної одиниці активного мінімуму в говорінні та письмі згідно із ситуацією спілкування і метою комунікації, що передбачає оволодіння такими операціями, як виклик лексичної одиниці з довготривалої пам'яті, відтворення лексичної одиниці у потоці мовлення; миттєве сполучення даної одиниці з іншими словами, що створюють фразу за правилами лексичної сполучуваності;

- рецептивні лексичні навички, тобто навички розпізнавання і розуміння лексичних одиниць активного і пасивного мінімумів при читанні та аудіюванні;

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей  
I Міжнародної науково-методичної конференції

Відповідальний за випуск: (Руда Н.В.)

Комп'ютерна верстка: Петрищева О.В.

Коректор: Коробкіна І.М.

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори

Підписано до друку                      Формат                      Папір офсетний.

Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум. друк. арк.

Обл.-вид. арк.      Зам №                      Тираж                      прим.      Ціна договірна.